

մեկնելու, այնտեղ Մեծի պահոց ընթացքում քարոզներ խօսելու համար։ Այժմ Տ. Գարեգին վարդապետը գտնւում է Տփլիսում։

Մեծի պահոց երկրորդ շաբաթուանից սկսուած են Մայր Աթոռի հոգևոր ձեմարանի հարցաքննութիւնները։ Մանկավարժական ժողովը որոշել էր հրապարակական քննութիւն անել բոլոր դասարաններում՝ աւարտական առարկաներից, բայց զիջանելով աշակերտների պահանջին, կրկին ժողով անելով որոշեց հրապարակական քննութիւն անել միայն լսարաններում, վերացնել միւս դասարանների քննութիւնները, իսկ Զ. դասարանի համար բաւականաշու դասարանական քննութիւններով։ Տփլիսից վերադարձել են և արտակարգ քննութիւն են տալիս նաև երկու ամիս առաջ հեռացած աշակերտները։

Քննութիւնների ցուցակը ամեն տարի տպւում էր և բաժանւում միաբաններին, որպէս զի ցանկացողները կարողանային ներկայ գտնուել իրենց ուզած առարկաների քննութեանը։ Այս տարի այդ էլ չարեց ներկայ վարչութիւնը։ Պատճառները մեզ անյայտ են։ Արհամարհանք է այդ դէպի միաբանութիւնը, չկամութիւն թէ մի այլ բան, միևնոյն է. մենք դատապարտում ենք այդպիսի վերաբերմունքը, որ կարող է միայն սառնութիւն և ատելութիւն յառաջ բերել ձեմարանի և միաբանութեան մէջ։

† Մ Կ Ր Տ Ի Զ Պ Ա Լ Ե Ա Ն

(1834—1907)

Ներկայ թուականի յունուար 13-ին կնքեց իւր մահկանացուն Մկրտիչ Պալեանը երևանում և մեծ շքով թաղուեցաւ։

Հանդուցեալը ծննդեամբ Տրապիզոնից էր, իսկ կըրթութիւնը Վենետիկի Մխիթարեանց մօտ ստացել։ Նորա

սիրած առարկան հայերէն էր և հմուտ նախնեաց գրականութեան և պաշտող Ալիշանի և Բագրատունու նորագործունէութեան ասպարէզը դպրոցն է եղել, որին ծառայել է զանազան ընդհատումներով 50 տարի։ Միայն 1903-ին Երևանում նորա մանկավարժական յիսնամեակը համեստ, բայց և վայելուչ հանդէսով կատարելուց յետոյ՝ քաշուեցաւ այդ ասպարէզից և 4 տարի հանգիստ առաւ, ստանալով չափազանց համեստ կենսաթոշակ իւր կէս դար դպրոցական գործին ծառայելուն իբր վարձ։ Մկրտիչ Պալեանը պաշտօն է վարել Հայոց յայտնի դպրոցներում՝ սկսած Տրապիզոնից, ուր ուսուցչութեան սկիզբն է դրել, յետոյ անցել է Թէոդոսիա Խալիպեան ուսումնարան, յետոյ Գէորգեան ձեմարան, ապա Ներսիսեան դպրանոց, կրկին ձեմարան, յետոյ Երևանի թեմական դպրանոց, ուր և աւարտում է գործունէութեան շրջանը։ Իբր անձնաւորութիւն՝ իւր երիտասարդական աշխուժով, զուարթ և ոգևորուող բնաւորութեամբ սիրելի էր և տպաւորիչ։ Ուրախութեան սեղանի շուրջը չէր կարելի սառը մնալ նորա խորխտաձայն ճառերը և կենացները լսելիս, մանաւանդ նորա յայտնի «Այս բաժակ, դառն բաժակ, զոր ըմպեցին Մեսրոբ, Սահակ» իւր յօրինած ոտանաւորը արտասանելիս։

Իբր ուսուցիչ միշտ գրաւել է իւր աշակերտներին իւր նախնեաց մատենագիրների հմտութեամբ և նոցա ջառագովութեամբ։ Ոգևորել է ժամանակին իւր գրաբառի տիրապետութեամբ։ Շատերը ցանկանալով հետեւել նորա օրինակին՝ առանձնապէս նուիրուել են Խորենացու կամ Եղիշէի ուսումնասիրութեան։

Նա գործել է և իբր գրագէտ, աշխատակցել է յատկապէս «Արարատ» ամսագրին թէ՛ արձակ և թէ՛ ոտանաւոր գրուածքներով։

Հանգստեան տարիներն անգամ նա անգործ չէր նստած, կազմում էր Խորենացու առանձին բառարանը, որի վախճանը չտեսած հասաւ իւրը։ Հանգիստ ոսկերացդ, հայ հոգևոր անդաստանի անխոնջ մշակ։